

ALGEMEEN

In dit project gaan leerlingen aan de slag met het thema: de midwinterhoorn.

Aan de orde komen de volgende kernthema's:

- * het maken van de midwinterhoorn
- * het blazen op de midwinterhoorn
- * de geschiedenis van het midwinterhoorn blazen

Raakvlakken met de kerndoelen binnen het basisonderwijs zijn:

- De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven. (Nederlands)
- De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen. (Oriëntatie op jezelf en de wereld)
- De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaalgebruik. (Oriëntatie op jezelf en de wereld)
- De leerlingen leren onderzoek doen aan materialen en natuurkundige verschijnselen, zoals licht, geluid, elektriciteit, kracht, magnetisme en temperatuur. (Oriëntatie op jezelf en de wereld)
- De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren. (Kunstzinnige oriëntatie)
- De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed. (Kunstzinnige oriëntatie)

ACHTERGRONDINFORMATIE VOOR DE LEERKRACHT OVER HET MIDWINTERHOORN BLAZEN

De midwinterhoorn is een grote, licht gebogen, houten hoorn met een lengte tussen de 120 en 150 centimeter. Je hebt een zogenaemde droge hoorn, waarbij de hoorns aan elkaar worden gelijmd en je hebt een natte hoorn. Deze laatste wordt in water gehangen, waardoor de twee houten helften opzwellen en op elkaar passen. Aan de hoorn is een uitneembaar mondstuk bevestigd, de hap, dat wordt gemaakt van vlierhout.

Vanaf de eerste zondag van Advent wordt er op de hoorn geblazen om de komst van het kerstkind aan te kondigen. Met Driekoningen, op 6 januari, wordt er afgeblazen en worden de hoorns weer opgeborgen. Het is dus een echte wintertraditie. De midwinterhoorn wordt altijd solo geblazen en het geluid is een klagende, weemoedige klank die wel vijf tot acht kilometer ver te horen is. De monotone melodieën worden soms boven een waterput geblazen om het geluid te versterken. Door aanpassing van de spanning op de lippen, kunnen er zes natuurtonen worden geblazen. Vaak wordt er in de schemering geblazen, zodat de mystieke sfeer die bij de midwinterhoorn hoort, extra goed tot uiting komt.

Er zijn zowel individuen, als buurtschappen, verenigingen en groepen die midwinterhoorn blazen en/of de midwinterhoorn maken. Er zijn ook wedstrijden in het midwinterhoornblazen, met als doel de kwaliteit van het blazen te verbeteren en de contacten tussen blazers te bevorderen. Het blazen wordt vaak van (groot)ouder op kind doorgegeven. Tegenwoordig worden er ook cursussen midwinterhoornblazen op muziekscholen aangeboden.

De geschiedenis

Vroeger werden hoorns door boeren gebruikt om elkaar over lange afstanden boodschappen en signalen door te geven. In Nederland is de midwinterhoorn voor het eerst beschreven in een brief aan de

burgemeester van Winterswijk uit 1814. Met het wegvallen van de functie van de midwinterhoorn werd het blazen bedreigd, maar besloten werd om in de midwinterperiode te blijven blazen. In 1949 werd voor het eerst in georganiseerd verband de midwinterhoorn geblazen in Twente. Vier jaar later werd er een concours in het leven geroepen. Ook in de Achterhoek en op de Veluwe begon men weer meer te blazen. Allerlei feestelijkheden in de winterperiode worden nu opgeluisterd met de klanken van de midwinterhoorn, zoals wandelingen, kerkdiensten en kerstmarkten.

BRONNEN

www.immaterieelerfgoed.nl/nl/midwinterhoornblazen